en los p.es Dom.cos se dicen conformes con
lo restante dela yglesia en la opp.on pia.

Ill.me et R.me Domine.

BIBL. UNIVERSITARIA DE GRANADA

-9- 53

Ex parte Ill.mae D. V.rae relatum est Ex.mo Oni Regis Catholici tam in Indulgentijs concedendis Exc.mae D. Ducissae de Alburquerque in honorem Conceptionis Mariae sine peccato originali, quam procudendis Imaginibus conceptionis eadem circumducta Inscriptione vtrumque concedi, dummodo superaddantur haec verba; vt piè creditur quam additionem seu potius limitationem et diminutionem non posse sine manifesto causae Virg.is detrimento admitti his rationibus suadeo quas Ill.ma D. V. dignetur percurrere.

1a. Manifestissimè defensores Immunitatis virginis à macula originali priuant Iure à S. D. N. Paulo V.o concesso in decreto edito feria V. die 31. Augusti Anno Domini 1617. Pontus anno 13. in quo S.mus prohibet partem affirmantem in publicis Concionibus, lectionibus, conclusionibus et alijs quibuscunque actibus publicis defendi promulgari, imò quod magis est asseri aut dici et partem negantem propalam et in omnibus actibus publicis affirmari posse, et debere; si ergo huic parti liberum est in omnibus actibus publicis circumferri, defendi, imprimi, et in Ecclesijs inter Missarum solemnia publicè praedicari cur artificibus Instrumentorum Incussionis et medellarum Cessoribus in actu minus solemni talis limitatio addenda praecipitur, et prohibentur gaudere pacifice beneficio, gratia et fauore quem S.mus voluit hanc partem vbique publice habere? Nec solum id publicant Praedicatores in suis Concionibus, sed et Ecclesia id facit in festiuitate quam celebrat in Missae sacrificio, quod singulis diebus pluries repetit in sacris Choris et diuinis laudibus quas suo Domino Redemptori et praeseruatori Mariae decantat.

Breuiter haec omnia et per transennam attingam paratus plenissimam de his rebus probationem exhibere à qua modo supersedeo, ne eam offeram tempore non suo, et exordiar ab eo quod initio proposui Ecclesiam Conceptionem Immaculatam sine peccato originali celebrare et tanquam Mysterium dignum Veneratione Sabatizare quod hac ratione probo ex extrauaganti, Graue nimis; in qua Sixtus 4.s sic dicit: Sane cum S.ta Romana Ecclesia de Intemerata semperque Virginis Mariae Conceptione publicè festum solemniter celebret, et speciale ac proprium super hoc officium ordinauerit ex quo textu sic conficio Irrefragabile argumentum: Ecclesia in hac extrauaganti duo facit. Primum festum Conceptionis solemniter celebrandum instituere. 2m. Super hoc festo speciale ac proprium officium ordinare: ergo idem festum celebrat, super quo officium ordinauit, quod commune est in omnibus officijs, Nam officium Natiuitatis Domini et Epiphaniae decantat idem mysterium manifestationis scilicet; Verbi Incarnati mundo per eius Natiuitatem et gentibus per Adorationem Magorum quod festa ipsa celebrant et officia nihil aliud sunt quam declarationes et expressiones Mysteriorum celebratorum, sicut et ipse Pontifex apertè dicit cum asserit Ecclesiam festum Conceptionis solemniter celebrare et super hoc festo officium ordinare sed in officio quod Ecclesia speciale ac proprium de hoc festo ordinauit clarius luce constabit decantari purissimam Conceptionem à Peccato originali: ergo Idem met mysterium Ecclesia in suo festo solemnizat: Hunc syllogismum esse demonstratiuum per se se satis patet si minorem eius ostenderimus, vt officium proprium à Romana Ecclesia super hoc festo ordinatum Immunitatem à culpa Originali palam et aperte continere quod iam iam probo, et omitto multa quae in tali officio extabant et iam correcta sunt solum ad duam

qua correcta iam et approbata hac aetate qua omnia circa hanc materiam diligen
trutina librantur ponderosa reperiuntur.
Inprimis Vesperis vers: talis est Immaculata Conceptio est hodie S. Mariae Virginis. Oratio D
per Immaculatam Virginis Conceptionem dignum filio tuo habitaculum praeparasti qu
ut sicut ex morte filij tui praeuisa eam ab omni labe praeseruasti, Ita nos quoque mundos eius
ad te peruenire concedas, Inuitatorium Immaculatae Concept. Virg. Mariae celebremus, Redem
ptorem adoremus Dominum. in 2a lect. 2i Noct. Ex dicto Heronymo dicitur: Ideo Immaculata
nullo corrupta. In Resp. 1o in sensu allegorico ad dicit diluuium Vnale tempore Noe ut d
generale peccati originalis in omnem carnem obumbret in quo diluuio cuncti submersi fuerin
originali Arca vero Deifera ferebatur super aquas ipsam peccati Orig. illuuie transcenderis
In 7o resp. allusione facta ad legem seueri Regis Assueri comminantem omnibus mortem ex qua R
ter libera euasit sic dicitur: legem esse latam communem pro omnibus moriendi quae debet Intellig
animae alis non quadraret Virgini quod subsequitur omnes moriemini, quia in Adam pecca
Regina Maria liberabitur et sic illi concinitur non morieris, non enim pro te sed pro omn
constituta est, quam exemptionem à morte necessario Intelligere debemus à morte animae per pe
Nam de morte Corporali non potest Intelligi, cum illam non euaserit Maria nec alia superioris
mortis nisi vel mortis spiritualis per Peccatum orig. vel Corporalis in dissolutione Compositi p
tionem animae à Corpore In 2. Vesp. 2a Ana. Quae nec serpentis persuasione defecta nec eius
afflatibus infecta, haec circumlocutio subindicat peccatum orig. est enim Venenum à serpente em
eius persuasione diffusum in omnem prolem naturali generatione propagandam ex Adam.
Haec est virga in qua nec nodus originalis, nec cortex actualis culpa fuit, quae adeo cl
et manifesta testimonia ut soli veritatem Immaculatae Concept. videre non possint qui
caecutiunt.

Sed ut magis appareat vis subductae minoris probationis quae ex officio Leonardi Nog
confirmata est, aduertat obsecro Illma. D. Vra hoc officium habere illa omnia quae alia ex
sua auctoritate desiderant, et ultra ea habere alia quae mirum in modum eius grauitatem
commendant nam alia officia non à Summis Pontificibus elaborantur aut componuntur, se
peritiori cuique talis cura demandatur quae delata Summo Pontifici approbant benedicunt et
Ministris recitanda proponunt hoc totum in officio Concept. Leonardi Nogueroli Inuenies, Compositum
Magistro praetatum Sanctissimo approbatum et propositum Eccliae decantandum. Et ultra habet
laudem et commendationem Sixti 4i prae alijs officijs quod confectum fuerit iuxta piam Sanctitatis
lem ordinationem eius. Nec hoc solum, sed testatur Pontifex in Constitutione: Cum praeex
de supra à nobis emanauerit et insuper ipsa Sta Romana Eccia in Extrauag. Graue nimis se con
torem et ordinatorem talis officij sic sane cum Sta Roma Eccia celebrat proprium super hoc officium
Desinant ergo dubitare qui dicunt nihil Summum Pontificem in hoc officio ex se ipso posuis
Ecclia recitandum proposuerit quod sufficiebat, supra quod egregijs laudibus honorat auctorem
ipsa promanasse affirmat, et Ecclia illud ordinasse se iactat.
Nec neruos infringere credat argum. iam confectum ex ipso officio qui dixerit officium hoc esse antiq

seu sntia acta in illud à sacris choris explosum per Pium V. Vereor ne dum aliquis hoc dicat la tenter et passim intemerarias audacias prosileat. ubi asserendo Ecclam mutasse sententias et in me liorem sugem reductas palinodiam decantasse etiam non celebrare Conceptione eo modo quo prius in illo officio celebrabat sed mutasse sententias et Conceptionem quas sine peccato originali co lebat se reformasse nec eam iam iudicare dignam festiuitate. Absit iste temerarius ausus a uiro Catolico quod semel Ecclesia proponit Populo sanctu et dignum festiuitate id usque in seculum proponet nam Eccla in instituendis festiuitatibus gubernatur Spûs Sancti ductu et sic in illis errare non potest ut Leo Papa Epist. 4 c. in his uerbis declarauit. Verum quia Spûs sapientiæ et intellectus ità Apostolos et totius Ecclesiæ erudiuit Magistros ut in xpiana obseruantia nihil inordinatu nihil paterentur esse confusum discernendæ sunt causæ festiui tatu. In quo testimonio pondero Ecclesiæ Pastores Spû Sancto instrui in his quæ pertinent ad obseruantias Christianas qualeà aduertit Leo esse discernere causas et mysteria festiuita tum. r.º in his non posse errare cum gubernentur Spû Sapientiæ Dei ob quod nihil patitur esse in Ecclesia male dispositu ac nihil confusum. Ob quod forsitan ductu eiusd Spûs S.ti Sixtus 4.s precepit tale officium componi et confitetur in extrauaganti Grave nimis Romanas Ecclesias ordinasse tale officium ne esset in Eccla confusio circa mysterium, et causas festiui tatis immaculatæ Conceptionis Mariæ s.t ut pate=ret clare, et sine ulla confusione quod mysterium in eo festo uenerabatur Eccla. Qua ròne B. Bernard. ad retractandas opiniones Concept=nis nihil desiderabat nisi auctem Ecclesiæ festum instituentis paratus statim confiteri im maculatas Conceptiones sicam Eccla celebrandam populo proponeret Epist. 174 ad Canon Lugdun:. et S. Thom hac ròne natiuitatem Mariæ Sanctas profitetur quia ut Sanctas colit Eccla et D. Bonau in 3.º dist. 3. hæc refert pro corònide huius dicti Stat etiam unus Ecclesiæ de Sanctorum celebritatibus omnia fundata sunt super Sanctitate ut nullo die pro aliquo Sanctorum solemnizet in quo uel pro persona S.ta non fuerit cui honor ille defertur. Si uno die celebrata festiuitas inducit Sanctitates infallibilem quid dicemus de mysterio s.º per gr annos in tota Eccla celebratu. Ergo non est timendu Ecclam Sanctita tem mysterij retractasse, uel causas festiuitatis mutasse etiasi officium mutet

Si ergo Pius V. anno 1568 officium suspendit non mysterium mutauit, alias uel Sixtus 4.s qui instituerit errauisset uel Pius V. qui abstulit quod de aliquo Pontifice suspicari in instituendis festis impium esset et erroneu solum ergo ritum uariauit cu sea quæ per tinent ad ritus uariabilia sunt. Jmo festum Presentationis et Sanctitas B. Annæ in dubiu uocarentur cum ab illo officio abolita sint et in Breuiario Rom.º a Pio V. edito multa mutata sunt illa ergo omnia quæ ex Breuiario abstulit suspecta manerent, et si de nouo alia officia ederentur dubitanda uenirent mysteria et festiuitates omnes

UNIVERSITARIA DE GRANADA

quod rogo longe abit a mente Catholicorum: ergo ex mutatione officij non Theologice
aliquid contra mysterium celebratum per tot annos in eccl(es)ia et contra causas solemni
Maximè quia idem Pius V. qui ab univ. Eccl(esi)a tale officium suspendit concessit li
fratribus franciscanis illud met recitandi correctum tamen iuxta Breviarium Romanu
officijs sui ordinis clarè constat p(ri)ma pag(in)a editis Romę anno 1615 in Typographia
apostolica et approbatis per R(everendissi)mus Mag(iste)r sacri Palatij Patrem fratrem Iacintus Pe
quod magis est his temporibus à S(anctissi)mo D. N. Paulo V. vivâ vocis oraculo Ill(ustrissi)mo D. Card
illius ordinis Protectori die 19 Januarij anno 1609 concessum est ut in omnibus Sabba
novem lectionum non impeditis fratres S(ancti) francisci possent tale officium recitare
ex vivę vocis oraculo ibi relato ex quo factum est quod concedente S(anctissi)mo Paulo V. di
an. 1615 Pontus xi. remissionem centum dierum recitantibus quamcumque Antiphon
tionem Conceptionis elegerint illas relatas Hęc est Virga in qua nec nodus ori
nec cortex actualis culpa fuit cum oratione dicta quę continentur in d(ict)o officio, ex
clusum manet non solum non mutatum mysterium sed nec damnatum officium
correctum et emendatum iuxta ritum novum restitutum sit dictis fratribus ab ipso Pio
S. D. N. Paulo V°.

Accipiat ergo Ill(ustrissi)ma D. V(est)ra brevissimis verbis ex toto hoc discursu apertissimam demon
Ecclesia idem Mysterium Conceptionis celebat in eius festo quod decantat in offi
officio convincit ut dixi Immaculatam Conceptionem liberam a peccato originali: e
festo celebrat eandem Immaculatam Conceptionem immunem a culpa naturę

Hoc posito fundamento pergamus ulterius. In officio per totam Ecclesiam cantatum est
et modo in tota familia franciscanorum recitatur Maria concepta sine peccato ori
sine illo addito diminuente ut piè creditur cur ergo in incussione medallarum
mi modo quod libere in gloriam Dei et laudem Deiparę in templis dulcisim
lis personant sacerdotes. quod autem hęc sit restrictio ex se patet, nam incu
imaginum cudentibus liberè concepta sine peccato originali intimatum est ne
amplius cudant et modo permittitur cum illo addito quam ponit a nota in gloria
et literatura in Maria in Conceptionis candore ut Luna non plena sed cum al
suspicione maculę apparere timeat.

Insuper hanc diminutivam explicationem potius quam aliam iudico hac ratione admitte
fore quia hęc sunt verba Adversariorum quibus labefactare conantur soliditatem fund
quibus pars negativa constabilitur Sic fundatam esse supra quandam pietatem
lorum hominum imperitorum et indocti vulgi et cum videant modo post exortas
titulo huic addi ut pie creditur erit confirmare Adversariorum parum piis

ac quasi sententia data à supremo Ecclesiæ Judice hanc partem debere vocari piam idest destitu
tam rationibus desertam Sanctorum patrocinijs et orbatam aviee Patrum et si vera est regula Theologica
que dicit cum Adversarijs non solum sensum debere esse diversum sed et verba. quare nos fu
gere debemus ut in nostris Imaginibus cum aserimus Conceptionem sine peccato deviant verba sua
quibus nostram partem quasi infamant et dehonestant et in hac materia doceant nos præcavere
damnum formidines et precautiones quibus ipsi loquuntur semper fugientes nostrum nomen Con
ceptionis quia per illud intelligimus primum instans informationis animæ et unionis illius cum
corpore pro quo ubique usurpant nomen Sanctificationis et licet iam preparatam habeant responsio
nem ad argumentum. quod Ecclesia Conceptionem Sanctam appellat quod ipsi declarant de Conceptione
passivi semper tamen se abstinent a voce Conceptionis utentes pro ea vocabulo sanctificationis
si ergo illi cavent et nolunt nominare Conceptionem licet in sensu aliquo illam concedant S.tas
cur nos quasi sententia data à Pontifice consentiemus ut addatur particula ut pie creditur
quæ ab Adversarijs in nos contumeliose improperatur

Præterea hec particula ut pie creditur in comuni modo loquendi accipitur pro re quæ evidentibus
rationibus condemnari non potest. Unde de insigni latrone qui diem ultimum clausit acceptis Ecclesiæ
Sacramentis imo de eo qui copiam non habens confessoris cognoscit tamen extremam vitæ periodum
adventare pie creditur retractare depravatos vitæ mores et in favorem illius quem condemnatum
certò non scimus pie credere debemus fore salvandum. si ergo pie creditur habet aliquam tam
abiectam significationem cur in hac causa iudicatur à supremo Mariæ throno a Clementissimo
D. Paulo devotissimo Deiparæ honoratore illam addi debere titulo honoris et gloriæ matris Dei

Sed dices quia si illa verba, Concepta sine peccato originali sola relinquantur in imaginibus cum
illis applicantur indulgentiæ videbitur iam causa definiri de fide

Sed hanc rationem refutans obtuli iam longissimam informationem Ill.mo D. Verho. verum eam repeto
quia audivi duo. 1.m quod licet non sit definitio pertinet tamen aliquo modo ad definitionem
2.m me nondum probasse exhibuisse concessam esse Indulgentiam alicui rei clarè dicenti
Virginem esse conceptam sine peccato originali et hac ratione in hac informatione tam profunde
ieci fundamenta ut ex dictis appareat quantum habeant robur ad id probandum prolatæque iam
et exhibitæ rationes

Circa 1.m adverto iam ab Ecclesia facta esse multa quæ propius et vicinius accedunt et conducere
possunt ad definitionem de quibus modo non dubitatur quam concessio Indulgentiarum nam
institutio festi approbatio regulæ et instituti in honorem immaculatæ Conceptionis propius accedit
et proximius disponit ad diffiniendum cum in his duobus quæ pertinent ad observantiam chris
tianam ad cultum Dei, et ad mores fidelium errare non potest ecclesia; in concedendis verò Indul
gentijs ut omnes concedunt potest errare in causa. si ergo ea quæ proximiora sunt et

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

principia certiora ad diffiniendum Eccl.a approbauit, et instituta habet cum ne causa diffi
negandum est quod remotissime disponit ad diffinitionem et forte non disponit cum ex con
Indulgentiarum non sumatur principium certum sed subiectum errori

Cum vero non probasse alicui rei clare dicenti esse conceptas sine peccato origli. esse concessu
hic clare ostendo. Nam Sixtus 4.s in Extrauag. cum praeexcelsa - concessit easdem Ind
recitantibus officium Nogueroli et interessentibus horis per totas octauas quas lucrari
praesentes sunt officijs Sanctiss.mi Sacram.ti. Quae Indulgentiae ab anno 1476 quo con
sunt a Sixto 4 durarunt ad minus usque ad annum 1568 quo Pius V. suspendit off
tales Indulgentiae concessae erant. immo addo quod modo durant quia cum non fu
reuocatae ut clarissime patet sed suspensum officium quis negabit quando idem
officium restituit fratribus franciscanis et S.mus Paulus V. eisdem concessit illud re
quando recitant et praesentes sunt tempore praescripto a Pont.ce easdem lucrari Ind.as e
concessae sunt et modo durant Indulgentiae rei clarae concessae dicenti Virginem con
ceptam sine peccato originali. Non ergo formidandum est concedere Indulgentias in
in quibus sit iste titulus concepta sine peccato origli. cum tanti Pontifices
praecesserint exempla sequenda, et appareant clara vestigia quibus Antecessores
insequi licet

Maxime quia in hac inscriptione si conceduntur Indulgentiae licet per impossibile Sum
erraret nullum aliud esset inconueniens nisi Indulgentias esse nullas ob defectum ue
causae et sic Conc. Lateranense sub Innocentio 3.o ut habet Extrauag. de poenit. e
c. cum ex eo concedit esse indulgentias indiscretas, et superfluas quando sine cau
sine magna causa magna conceditur Indulgentia ob quod nulla est ut tene
primo meti ex grauissimis Theologiae auctoribus

His omnibus ronibus in fauorem causae adductis petimus Ill.mam D.V. in magnum Virgini
quium in Regis Catholici fauorem in totius Hispaniarum Regionis laetitiam (nam sine
tota Hispania et illius Monarca contristaretur si uideret hoc tam pia causa denega
in gratiam oris Regis Catholici pro bono progressu, et exitu suae legationis ut cum
apud S.mum ut absolute concedatur titulus Concepta sine peccato origli. sine eo qu
tur particula illa diminutiua ut pie creditur. quam gratiam pie credimus Sanctiss
S.mum D.N. libentissime concessurum cum nullum sequat. inconueniens sed magna
deuotionis pietatis honoris Virginis et obsequij filij sui Jesu Xpi praecipue cum
Pontifex negare non soleat quod alij iam et ipsemet multoties concesserunt. Q